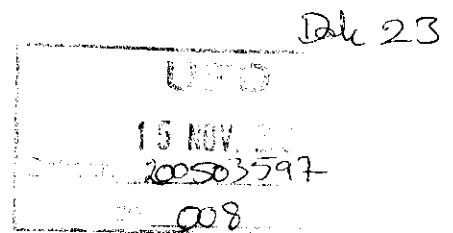


Utdannings- og forskningsdepartementet  
Postboks 8119 Dep  
0032 OSLO



Deres ref.:

Vår ref.: 200505339-5/JBA/339

Dato: 09.11.2005

## VEDRØRENDE UTKAST TIL FORSKRIFT OM EGENBETALING

Vi viser til deres brev datert 16.08.05 hvor departementet inviterer til høring om et utkast til forskrift om egenbetaling ved universiteter og høyskoler.

Universitetet i Tromsø er positive til at det legges til grunn for forskriften at den skal beskytte og styrke gratisprinsippet. I tillegg er det positivt at egenbetalingsstudier skal komme i tillegg og ikke skal gå på bekostning av den statlig finansierte virksomheten. Videre er det ønskelig fra universitetets side at det ikke åpnes for nye former for egenbetaling eller egenbetalingsstudier.

Universitetet legger til grunn at forskriften ikke skal gjelde studietilbud som tilbys som oppdrag.

### Kommentarer til enkelte bestemmelser

#### § 2-1. *Vederlag for eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter*

Etter denne bestemmelsen, som bygger på lov om universiteter og høyskoler § 3-10, skal vederlag for å holde eksamen for eksamenskandidater som ikke er tatt opp som studenter til vedkommende studieprogram, privatister, fastsettes ut fra reelle merkostnader.

Det er uklart om institusjonene kan kreve slikt eksamensgebyr av studenter som har fullført og bestått et studieprogram, som for eksempel master i rettsvitenskap, men ønsker å ta opp igjen en tidligere eksamen. Slike eksamensavleggelse genererer ikke nye studiepoeng og økonomisk utbytte for universitetet. Ved enkelte fag kan gjenopptak medføre betydelige merkostnader. Universitetet i Tromsø mener det bør gå klart frem av forskriften at institusjonene også kan kreve merkostnader dekket for studenter som ønsker å ta opp allerede beståtte eksamener etter at de har fullført studieprogrammet de er tatt opp til. Når studieprogrammet er fullført, er forpliktelsene i henhold til utdanningsplanen mellom studenten og institusjonen utført, og det er derfor naturlig at de blir å betrakte som privatister dersom de senere ønsker å ta opp en eksamen for å forbedre oppnådd karakter.

Departementet legger til grunn at de reelle kostnadene skal kunne dokumenteres for hver enkelt eksamen. For en utdanningsinstitusjon med mange emner og eksamener er dette vanskelig praktisk gjennomførbart. Universitetet ønsker at det skal være adgang til å kunne fastsett gebyrer ut fra beregninger for ulike eksamensformer, og samtidig generalisere gebyrene til å

### UNIVERSITETSDIREKTØREN

#### Forsknings- og studieavdelinga

Universitetet i Tromsø, No-9037 Tromsø, tlf 77 64 40 00, e-post postmottak@uit.no, <http://uit.no>  
juridisk rådgiver Joakim Bakkevold, tlf 77 64 63 22, faks 77 64 49 00, e-post joakim.bakkevold@adm.uit.no

gjelde sammenlignbare eksamener i emner som har samme omfang og er på samme utdanningsnivå.

### **§ 3-2. Unntak – egenbetaling for kurs og studieprogrammer**


Etter § 3-2 første ledd kan det kreves egenbetaling for kurs og studieprogrammer som normalt ikke fører til en grad. Universitetet legger til grunn at det kan kreves egenbetaling for årsstudier, sett i forhold til definisjonen av studieprogram etter § 1-2 første ledd bokstav a. Ved universitetet er det mange studenter som tar enkeltemner. Dette er i hovedsak studenter som bare har tenkt å studere i en kort periode eller studenter som ønsker å ta emner utenfor sitt studieprogram ut fra egne faglige interesser. Universitetet har et eget opptak til enkeltemner, hvor studentene kan søke opp opptak til et utvalg av emner som inngår i universitetets studieprogrammer. Dette er emner som har rom for flere studenter. Ut fra ordlyden i § 3-1 første ledd, sammenholdt med definisjonen av studieprogram etter § 1-2 første ledd bokstav a, kan det synes som at det kan kreves egenbetaling av disse studentene som ønsker å ta enkeltemner. Dette vil i så fall være, slik universitetet ser det, en uthuling av gratisprinsippet. Universitetet ønsker ikke at det skal kunne kreves egenbetaling fra studenter som tar enkeltemner som inngår institusjonens studieprogrammer og dette må gå klart frem at forskriften.


I § 3-2 andre ledd åpnes det for at det kan kreves egenbetaling for erfaringsbaserte mastergradsstudier. Ved universitetet er erfaringsbaserte mastergradsstudiene i stor grad oppdragsfinansiert og sett på den bakgrunn støtter universitetet dette forslaget. Men det finnes også erfaringsbaserte mastergradsstudier som bare er delvis oppdragsfinansiert og som er åpen for den enkelte. Universitetet mener det er uheldig å åpne for at det kan kreves egenbetaling for erfaringsbaserte mastergradsstudier som bare er delvis oppdragsfinansiert og som den enkelte som oppfyller opptakskravene, kan søke opptak til.

### **§ 3-3. Andre utgifter knyttet til studiene**

Etter § 3-3 første ledd kan de statlige utdanningsinstitusjoner ikke kreve betaling av studenter utover materiell som kan sidestilles med læringsmidler. Universitetet i Tromsø støtter forslaget. Vi mener at det er viktig at institusjonene har muligheten til å kreve betaling for materiell som utgjør læremidler, men det er samtidig viktig at institusjonene ikke kan kreve betaling for materiell ut over dette.

Vennlig hilsen

  
Jan Larsen  
universitetsdirektør

  
Erik Liland  
forsknings- og studiedirektør

Kopi: Studentstyret NSU-Tromsø